

Arlanda Flygsamlingars Vänner

Juni 2011

Ansvarig utgivare: Bertil Boberg

Redaktör: Jan Forsgren

AFV årsmöte 16 april 2011

Lördagen den 16 april hölls årsmöte för Arlanda Flygsamlingar. Tyvärr krockade årsmötet både med SFF och F 10 kamratförenings årsmöten, vilka gick av stapeln samma helg. Som en följd av detta, samt påskförberedelser, deltog endast ett 20-tal medlemmar i årsmötet.

Innan årsmötet inleddes hölls en tyst minut för den nyligen avlidne medlemmen Tord Holm. Styrelsen beviljades av årsmötet ansvarsfrihet på förslag av revisor av årsmötets deltagare för det gångna verksamhetsåret. Bertil Boberg omvaldes till ordförande för AFV för det kommande året. Omval på två skedde av ledamoten Sture Nilsson och suppleanten Kurt Scheidegger på ett år, medan Per Sviberg valdes till ledamot på två år.

Till valberedningen omvaldes Bengt-Åke Nilsson (sammankallande) och Harry Bergström, medan Jan Forsgren valdes på ett år. Omval skedde även av Bengt Gerby som revisor och Bengt Bengtsson som revisorssuppleant.

Höjd årsavgift

Alltsedan Arlanda Flygsamlingar bildades 2001, har årsavgiften varit 100 kronor. Årsmötet antog en höjning av medlemsavgiften till 150 kronor från och med nästa år.

Kostnadsökningen skall ses i skenet av de senaste tio årens ekonomiska utveckling. Bland annat har kostnaderna för tryck och distribution av medlemsbladet ökat. En motion om utskick av medlemsbladet medelst e-post hade inkommit. Då endast 30% av AFV:s medlemmar angivit

en e-postadress på den förtryckta inbetalningsblanketten, uppdrogs åt styrelsen att utreda frågan. Beslut kommer att redovisas i ett kommande nummer av medlemsbladet.

Efter årsmötets avslutande, samlades de närvarande i Café Göthlanda för trevliga flyghistoriska diskussioner över en kopp fika.

Nu väntar ett nytt verksamhetsår för AFV. Förhoppningen är att de diskussioner som nu pågår mellan AFV, LFV, SFF och staten kommer snart att leda till beslut om ett civilt luftfartsmuseum.

Arlanda Flygsamlingar

Kontaktinformation:

Öppettider för visning och telefonsamtal helgfria tisdagar, torsdagar och första lördagen/månad. kl 10:00 – 15:00

Postadress:

Arlanda Flygsamlingar Vänner,
c/o LFV,

190 45 STOCKHOLM-ARLANDA

Tel: 08-593 600 33

E-post: arlandasamling@telia.com

Hemsida: www.arlandaflygsamlingar.se

Plusgiro: 352680-3

Organisationsnr: 802411-6561

Besöksadress:

Benstocksvägen, Stockholm-Arlanda

Kontaktpersoner:

Bertil Boberg: 070-482 71 28

E-post: bertil.boberg@telia.com

Kurt Ivarsson: 018-380 977

E-post: kurt.ivarsson2@comhem.se

GÖTHE JOHANSSON 1932-2011

Den 25 maj avled Göthe Johansson, Vallentuna, efter en tids sjukdom. Göthe var en av förgrundsgestalterna inom bevarandet av svensk flyghistoria, och drivande bakom restaureringen av åtskilliga civila veteranflygplan i den så kallade Arlandagruppen, samt återuppbyggnaden och restaureringen av flera flygplan för Flygvapenmuseum. Förutom sin erkänt stora och noggranna hantverksskicklighet, var Göthe även en noggrann yrkesman, där små detaljer spelade lika stor roll som helheten.

Göthe Johansson föddes 1932 i Gällivare. Flygintresset uppstod i slutet av 1940-talet, när han började samla på Allers samlarserie med bilder på flygplan. Det första minnet av flygplan var den militära flygambulansen som då var baserad i Boden. Flygambulansen brukade landa på Vassara träsk för att lämna eller hämta patienter vid lasarettet i Gällivare.

Göthe hade en konstnärlig ådra, och blev antagen vid Berghs reklamskola i Stockholm. Dock kom han att arbeta som snickare under större delen av sitt aktiva yrkesliv. Under åtskilliga år arbetade Göthe vid SVT:s rekvisitverkstad. Här kunde Göthe ibland kombinera sitt flygintresse med arbete för olika tv-produktioner. En 'Flygande loppa' färdigställdes för en Julkalender. Denna loppa finns nu att beskåda vid Arlanda Flygsamlingar. Det stora arbetet var dock tillverkningen av en Caproni Ca 313 (S 16A i Flygvapnet) för Lars Molins tv-serie 'Tre kärlekar'. Originaldelar till Capronin letades fram runt om i Sverige, bland annat vid utgrävningar på gamla skjutfält. Vissa originalritningar återfanns bland annat på Krigsarkivet. Capronin färdigställdes i Arlandagruppens lokaler på gamla F 18 Tullinge, och fraktades därefter ned till Malmslätt för inspelningarna av Tre kärlekar. Mot slutet av sitt yrkesliv

arbetade Göthe vid Tekniska Museet i Stockholm.

Göthe Johansson 1932-2011

Göthe var en av grundarna till den så kallade Arlandagruppen, som bildades i slutet av 1960-talet. Arlandagruppens medlemmar sysslade med att på frivillig basis restaurera och återuppbygga ett flertal flygplan för olika flygmuseer, däribland Breguet B 1 och North American N.A. 4-M (Sk 14) för Flygvapenmuseum, och för Luftfartsverkets historiska samlingar flygbåten Beda och Noorduyn Norseman. I mitten av 1970-talet räddade Göthe den Douglas DC-3 som då stod i Norrtälje och användes som kafé. Istället för att skrotas, kom denna DC-3 senare att restaureras till sin forna glans.

Göthe Johansson omgiven av vännerna vid Arlanda Flygsamlingar. Foto: Arlanda Flygsamlingars arkiv

År 1979 tilldelades Göthe Söderbergsplaketten av Svensk Flyghistorisk Förening (SFF), föreningens högsta utmärkelse för flyghistoriskt betydelsefulla insatser. Hösten 1984 deltog Göthe i bärgningen av flera havererade civila och militära flygplan i norra Lappland. Ett av dessa vrak var världens enda exemplar av Hawker Osprey, som ursprungligen använts ombord på flygplanskryssaren Gotland. Mellan 1989 och 1992 var Göthe ledamot av SFF:s styrelse. Efter pensioneringen fortsatte

Göthe att arbeta aktivt med flyghistoria, och blev 2001 vald till hedersmedlem i SFF. År 2005 blev han även vald till hedersmedlem i Arlanda Flygsamlingars Vänner. Göthe var stor källa till kunskap om svensk flyghistoria.

Göthe efterlämnar brodern Sture, dottern Annika, och sonen Stefan med familjer.

Jan Forsgren och Bertil Boberg för
Arlanda Flygsamlingars Vänner

SE-AGF lånas ut till Aerozeum

Under sommaren kommer samlingarnas DH 60GIII Moth Major SE-AGF att lånas ut till Aerozeum i Göteborg under en två-årsperiod för en kommande utställning om kikhosteflygningar. I slutet av 1930-talet sökte läkarvetenskapen ett botemedel för kikhosta. Ett sådant var s k kikhosteflygningar, där barnen fick åka med som passagerare i ett öppet flygplan.

På grund av kriget kunde Gösta Fraenkel i Göteborg inte utföra några sådana flygningar förrän i slutet av 1945. Varje flygning varade i cirka en timme, där Fraenkel steg till 2 000 meters höjd. Flygningarna kom att utföras i just Moth Major SE-AGF, som Fraenkel för övrigt erhållit i 50-årspresent av sin mor!

DH 60G-III Moth Major SE-AGF.
Foto: Per Björkner

Den 10 december 1948 skrev Fraenkel: "Föräldrarna erhålla före flygningen meddelande om

att barn upptill 3 à 4 år, vanligen sova under större delen eller hela flygningen, oftast från 3 à 400 meters höjd, **att** de i enstaka fall kikna på höjd, **att** kraftig kikning ofta inträffar just före landning eller omedelbart efter, **att** kikningarna ibland ta slut omedelbart efter flygningen, **att** kikningarna eljest fortsätta, ibland t.o.m. kraftigare än före flygningen, men upphöra efter 4 till 5 dagar, **att** en lätt hosta brukar bli kvar, **att** 70% brukar bli bra, **att** aptit, sömn och humör vanligen bli bättre, även om kikningarna ej försvinna."

Dock rådde det delade åsikter om huruvida kikhosteflygningarna hade önskad verkan. Fraenkel själv trodde dock på flygningarnas positiva inverkan. Flygningar av detta slag skedde på många olika håll i Sverige, och det fanns ingen sammanfattande statistik.

Ett problem som Fraenkel mötte var: "Till en början inväntades meddelande om resultatet från föräldrarna. Uppgifter inkommo sent eller icke alls, och när resultatet slutligen av oss efterhörde hade föräldrarna ofta glömt hur förbättringen fortskridit. Vi ringa därför numera alltid på sjätte eller sjunde dagen, och t.o.m. då är det ofta svårt att få klara besked."

Intresset för kikhosteflygningar ebbade ut i början av 1950-talet.

Gösta Fraenkel fortsatte flyga med SE-AGF till början av 1959, då flygplanet skänktes till dåvarande Kung. Luftfartsstyrelsen i Stockholm för bevarande i de luftfartshistoriska samlingarna. Luftvärdighetsbeviset utgick den 14 april samma år, och det avfördes

formellt ur civilregistret den 16 december 1961. Nu kommer alla göteborgare att ges en möjlighet att ta sig en närmare titt på en flyghistorisk raritet, som har använts för kikhösteflygningar.

Jan Forsgren

TATRA 111-brandbil till Slovakien

I början av mars hämtades en Tatrabrandbil av en privat samlare i Slovakien. Brandbilen hade använts av räddningstjänsten vid Arlanda, och överlämnades till samlingarna i mitten av 1980-talet.

Tyvänn fick Tattran genom platsbrist förvaras utomhus, och blev därmed hårt angripen av det bistra svenska klimatet.

Restaureringsarbetet av brandbilen är redan i full gång. Vid Arlanda modifierades Tattran med ett svensk-konstruerat pumpaggregat. Detta pumpaggregat kommer efter slutförd restaurering att återbördas till Arlanda Flygsamlingar.

Jan Forsgren

Kvartalsredogörelse 1101

Tjugofyra personer ur frivilliggruppen har under 296 arbetsdagar på helgfria tisdagar och torsdagar utfört nedanstående renoverings- och underhållsarbeten vid Arlanda Flygsamlingar under första kvartalet 2011:

Projekt 174: N.A.B 9 (Albatros B.IIa) Montering av- och tillverkning av delar till under- och övervinge pågår

Projekt 176: Klemm Kl 35 SE-BHF Tillverkning och montering av komponenter till Hirthmotorn pågår

Projekt 178: GV 38 SE-AHD Renovering och komplettering av motorn pågår. Arbeten med dörringlasning, frontruta och inredning pågår

Projekt 182: Nord NC 701 SE-KAL Rengöring av stabilisator fortskrider

Projekt 183: DC-9-simulator Tillverkning av stativ pågår

Utöver detta pågår arbete med att registrera större flygplansmodeller

Vi har under våren erhållit en emballagecontainer från Oxford Flight Academy, av vilken vi avser att tillverka ett förråd

Arlanda 2011-04-26

Bertil Boberg